

א) [תמורה ו: ע"ש],
ב) [לקמן עג. ק': קדושין
מח: סג. ערובין יח.],
ג) בערך ספר ב' ע"ש.

תורה אור השלם

1 כשכיר שנה בשנה
ידידה עמו לא ירדנו
בפרך לעיניו:
ויקרא כה נג

גליון הש"ס

גבי' חמשה מפקיני מינה.
עין לעיל דף ס"א ע"ב
מוספות ד"ה רבא וי"ע:
מתני' מרבין על השכר.
עין ב"ב דף פ"ג ע"ב מוס'
ד"ה דינר: גבי' מרשא
ש"י. עין לעיל דף סג
ע"ב מוספות ד"ה ואמר:

הנהרות הגר"א

[א] תוס' ד"ה נקט.
אע"פ כו'. י"ב הא לאו
הכי אסור ועין מלמנות:

מוסף רש"י

אמר רב פפא כו'
שבראי לא פסיד. רב
פפא מטיל שכר הכי (נדח)
(ב).

איזהו נשך פרק המישי בבא מציעא

סה.

עין משפט
נר מצוה

ל"א א מיי פ"ו מהל'
מלוה וזה הל' ב
סמג לאוין קבג טו"ש ע"ד
ס"י קסו טע"פ א':
ב ב מיי שם פ"ח הל' טו
סמג שם טו"ש ע"ד
ס"י קס"א טע"פ ח:
בא ג מיי שם טו"ש ע'
מב ד מיי שם טו"ש ע'
שם טע"פ י':
בג ה מיי שם פ"ח הל' ח
סמג שם טו"ש ע"ד
ס"י קס"ו טע"פ ו':
בד ו מיי פ"ח שם הלכה
א סמג שם טו"ש ע'
י"ד ס"י קעג טע"פ א':
בז ז מיי טו"ש ע"ד ס"י
קעג טע"פ א':
גט מיי פ"ח מהלכות
מלוה וזה הלכה ג
ועין במ"מ [טו"ש ע"ש
סע"י ד וס"י קס"ו]:

דלא נסחרי עבדיה. שלא ירגיל להיות בטל ויתעלל. נסחרי המי"ו משמשת כדרך המתפעלים במצבת שי"ן וסמ"ך כאשר יתפעל שר ויאמר תשתרר שהמי"ו מתמלעת להפסיק ארומיות השורש וכאשר יאמר בגזירת סף הסתופף מגזירת שח השמוחה וכן כלשון גמרא משחרי מיסתמיך אשתמי אישתקיל:

כי מפקינן מיניה. הרבית שלקח כדכתיב אלעזר דלמר רבית קלוזה יולאה צדיינס דקיימא לן כוותיה לקמן (עמוד ב'): גלימא לא מפקינן מיניה. מקחו קיים וקלימא הרבית יחזיר לבעליו: ולימא ליה כי אנרא אנא. כששכרתי את מי צדמים יקרים הללו: דהוה קא מיסרשי לי. צדמים היתה צאה אליו: מתני' מרבין על השכר. זשכר המתנת מעות השכירות: ואין מרבין על המכר. בשכר המתנת הנמק. ובגמרא מפרש טעמא: ואם של חדש צדש. ואם תתן לי שכר כל חדש צדשך שלא תקדים לי שכר כל השנה יחד תתן לי סלע צדש: ואם לגורן. ואם אמתין לך עד הגורן שתמכור מתצותך ותתן לי מעות: גבי' שכירות אינה משתלמת אלא לצדק. מן הדין: אלא לצדק. לכוף הזמן. הלכך כי שקיל מיניה סלע צדש דהוה להו שנים עשר סלעים אין זה שכר המתנת מעות שהרי לא נתמכר לו לשלם שכירות עד סוף החדש והאי דלמר ליה אם מעכשיו תתן לי הרי היא לך בעשר סלעים אי הוה מקדים ליה הוה ממיל ליה מדמי השכירות ומגור ליה צפחות משויה. אבל סיפא גבי מכר משמשך המקח דינו ליתן המעות וכי אמר ליה אם מעכשיו תתן הרי היא לך צאלף הן הן דמיה וכי מיטפי עלייהו לגורן שכר המתנת מעות הוא: דקו צה. חיפשו אחריה עד שמלאו צה מקרא לצדק צה מילתא דתשלומי שכירות לצדק: ערשא שרי. למכור סחורה בהמתנה ציותר מדמיה ובלצד שלא יפרש לו אם מעכשיו הרי הוא לך צפחות אלא ימכור סתם צדק וכן ליום פלוני: קן ליה. אם מעכשיו הרי הוא לך צפחות צדש פריש ליה שכר המתנה הוא נוטל: ערשא דידי שרי. עושה שכר תמרים היה ומוכר לו בזמן הוול צמשרי כשער של ניסן וממתין לו עד ניסן: שיכראי לא פסיד. אינו מתקלקל והיימי יכול להצניעו עד ניסן: וזו לא צריכנא. שאני עשיר ואיני לחוק למכור כשער של עכשיו: זיל צטר דיצדו. אחרי הלוקוחות דאיניהו ודאי אגר נטר יהצו ליה למר דאילו הוה להו זוי הוה שכיח להו שיכרא טובא כשער של עכשיו: אמר רב חמא ערשא דידי ודאי שרי. מוכר פרקמטיא היה מוכר צמקוס הוול כשער שהוא נמכר צמקוס היוקר וממתין להן והן מעלין אותו למקוס היוקר והוא מקבל עליו אחריות דרך צהליכה והלוקוחות משתכרים צפרקמטיא שלוקחין שם צמעוטי ומצייאין לנאן ואחריות החורה עליהם וכיון דלא מקבלי עלייהו אחריות לא הויה מלוה גציהו עד שהפרקמטיא נמכרת והן מקבלין המעות ואותן המעות נעשין עליהם מלוה ואין

ניחא ליה דלא נסחרי עבדיה. פי' בערוך ל' ל' שן סמירה וקלקול וא"ת בלאו האי טעמא נמי פטור דהא תנן (ב"ק ד' י"ז): גול עבדים והוקינו משלם כשעת הגזילה אבל שכר פעולתם לא משלם ויש לומר דיש לחלק בין נחת אדעתא דגזולתא לנחת אדעתא דמלאכה כדמפליג התם גבי התוקף ספינתו של חזירו ועשה צה מלאכה: שכירות אינה משתלמת אלא בסוף. אפילו למ"ד צהגזול קמא (ב"ק ד' נט. ושם ד"ה ואצ"ל) וצהאיש מקדש (קדושין ד' מת. ושם ד"ה דכ"ע) דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף מודה דאינה משתלמת אלא לצדק כדיליף הכא מקרא ואפי' למ"ד אינה אלא לצדק מודה דפועל יכול לחזור צו ואפילו צחלי היום וכשהוא חוזר מלאכה יותר ולא נפקא מינה מההיא פלוגתא אלא לענין קדושין דאי ישנה מתחילה ועד סוף חשיבה מלוה ואין מקדש צה ונפקא מינה נמי להאי דפ"ק דמסכת ע"ז (ד' ע"ו): ושם ד"ה אלא) הגיע לכיפה שמעמידין צה אסור לצנותה וקאמר בגמרא אס צנה שכרו מותר ומפרש טעמא משום דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ואימת מיתמר צמכוש אחרון מכוש אחרון ליה צה שזה פרוטה: שכירות ש"ל שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה האחרת. ואם תאמר דצ"ל צצכורות (ד' ע"ג): דרשינן דאין תורמין מן החדש על הישן משום דכתיב צנה דמשמע אותה שנה עצמה וי"ל דהתם כתיב צנה בלא צ' והכא דרשינן מדכתיב צנה צנה צ' תאמר דמשמע צנה האחרת ואם תאמר דצפרק עד כמה (שם ד' סו): ושם ד"ה שנה) גבי צכור תאללו שנה צנה איזו היא שנה הנכנסת צחצירתה הוה אומר זו שנה של צכור דלא מניין לשנת עולם שאס וולד צכסליו שנת עולם מסיימת צמשרי יאכל עד כסליו והשפת ה"ל למדרש שלא יהא נאכל עד שנה אחרת ולא צתוך שנתו וי"ל משום דמוכר קרא דנאכל צתוך שנתו דכתיב (שמות כג) ציום השמיני תתנו ל':

ניחא ליה דלא נסחרי עבדיה אמר ליה "הני מילי היכא דלא מסיק ביה זוי מר כיון דמסיק בהו זוי מיהזו כרבית דאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אע"פ שאמרו הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אינו צריך להעלות לו שכר הלוהו ודר בחצירו צריך להעלות לו שכר אמר ליה הררי בי אמר אביי האי מאן דמסיק זוי דריביתא בחבריה וקא אזלי חמי ארבעה גריוו בווא בשוקא ויהיב ליה איהו חמישה כי מפקינן מיניה ארבעה מפקינן מיניה איך אזולי הוא דקא מוזיל גביה רבא אמר צחמישה מפקינן מיניה דמעיקרא בתורת ריביתא אתאי לדידה ואמר אביי (ה) האי מאן דמסיק ארבעה זוי דריביתא בחבריה ויהיב ליה גלימא בגוייהו כי מפקינן מיניה ארבעה מפקינן מיניה גלימא לא מפקינן מיניה רבא אמר גלימא מפקינן מיניה מאי טעמא כי היכי דלא לימרו גלימא דמכסי וקאי גלימא דריביתא הוא אמר רבא יהאי מאן דמסיק תריסר זוי דריביתא בחבריה ואגר ליה חצר דמתגרא בעשרה ואוגריה נהליה בתריסר כי מפקינן מיניה תריסר מפקינן מיניה אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא ולימא ליה כי אנרא הכי דהוה קא משתרשי לי השתא דלא משתרשי לי כדאגרי כולי עלמא הוא דאגרנא משום דאמר ליה סברת וקבלת: מתני' מרבין על השכר ואין מרבין על המכר כיצד השכיר לו את חצרו ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה ואם של חודש בחודש סלע לחודש מותר ימכר לו את שדהו ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך באלף זוי אם לגורן בשנים עשר מנה אסור: גבי' מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו צשכירות אינה משתלמת אלא בסוף והאי כיון דלא מטא זמניה למיגבא לאו אגר נטר ליה משווא הוא דהכי שווא והאי דקאמר ליה אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה אזולי הוא דקא מוזיל גביה סיפא כיון דזביני ניהו ובעי למישקל דמי מעכשיו הלכך אגר נטר ליה הוא ואסור אמר רבא דקו בה רבנן בהא מילתא ואוקמוה אקרא יכשכיר שנה בשנה שכירות של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור: אמר רב נחמן צמרשא שרי איתיביה רמי בר חמא לרב נחמן ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמן ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור א"ל התם קן ליה הכא לא קן ליה אמר רב פפא מרשא דידי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד זוי לא צריכנא אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא מאי חוי מר דקא אזלת בתר דיך היזיל בתר וידהו דאילו הוה להו זוי הוה שקלי כי השתא השתא דלית להו זוי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא צמרשא דידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכסא ונקוט להו שוקא והלכתא

כאן רבית: נקטי להו שוקא. מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הם: והלכתא